

POSTANOWIENIE

Dnia 17 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa Ł. W. i A. W.
przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Szpitalowi
Wielospecjalistycznemu w J.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 maja 2018 r.,
na skutek skarg kasacyjnych powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 listopada 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**1. odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej
powoda Ł. W.,**

**2. przyznaje adw. K. K. od Skarbu Państwa (Sądu
Apelacyjnego w (...)) kwotę 16600 (szesnaście tysięcy sześćset)
zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem
wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi w
postępowaniu kasacyjnym,**

**3. odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej
powódki A. W.,**

**4. przyznaje radcy prawnemu B. Ś. od Skarbu Państwa (Sądu
Apelacyjnego w (...)) kwotę 16600 (szesnaście tysięcy sześćset)
zł, podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem
wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce w
postępowaniu kasacyjnym,**

5. nie obciąża powoda Ł. W. kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

W badanej sprawie skargi kasacyjne zostały złożone przez powodów Ł. W. i A. W.

Skarżący Ł. W. we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne i potrzeba wyjaśnienia czy dochodzenie zadośćuczynienia przez najbliższych członków rodziny osoby zmarłej na podstawie art. 446 § 4 k.c. w sposób bezwzględny wyłącza dopuszczalność dochodzenia przez nich zadośćuczynienia za naruszenie ich dóbr osobistych czynem niedozwolonym na podstawie art. 448 k.c. Podał również, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszanie art. 446 § 4 k.c. i art. 448 k.c. oraz art. 217 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 236 w zw. z art. 381 i 382 k.p.c. oraz art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Skarżąca A. W. wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Podała, że Sąd Apelacyjny dopuścił się naruszenia art. 442¹ k.c., art. 445 k.c., 446 § 1, 3 i 4 k.c. oraz art. 217 § 3 k.p.c., art. 278 k.p.c., art. 361 k.p.c., art. 278 k.p.c., art. 227 k.p.c. w zw. z art. 444 § 1 i art. 445 k.c., art. 162 k.p.c. z zw. z art. 328 § 2 k.p.c., 189 k.p.c., art. 382 k.p.c. w zw. z art. 5 k.c., art. 328 § 2 w zw. z art. 233 § 1 i 2 w zw. z art. 5 k.c.

Sąd Najwyższy zaważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W świetle tej regulacji, cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec

tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Analiza skargi kasacyjnej powódki A. W. oraz skargi kasacyjnej powoda Ł. W. prowadzi do wniosku, że nie wykazali przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega nie tylko na sformułowaniu tego zagadnienia i przedstawieniu wyczerpującej argumentacji juretrycznej wskazującej, że zagadnienie takie w sprawie występuje, jest nowe, dotychczas w orzecznictwie nierozstrzygnięte i będzie miało znaczenie precedensowe przy rozstrzyganiu spraw podobnych. Uzasadnienie, zatem tej przesłanki wymaga od skarżącego szczególnej staranności w wykazywaniu „istotności” zagadnienia, które musi mieć charakter prawny (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Sformułowana przez skarżącego problematyka relacji art. 446 § 4 k.c. i art. 448 k.c. nie jest zagadnieniem nowym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazywano już, że śmierć danej osoby, przerywa bezpośrednią więź rodzica z dzieckiem lub brata z siostrą, a uogólniając pomiędzy osobą zmarłą i jej najbliższymi. Uszczerbek więc o charakterze niemajątkowym, wywołany zerwaniem tej więzi jest objęty hipotezą normy zawartej w art. 446 § 4 k.c. W ramach tego unormowania mieszczą się także cierpienia bliskich związane z okolicznościami samej śmierci zmarłego. Z tego względu, taki uszczerbek powinien być naprawiany przez przyznanie "odpowiedniej" sumy zadośćuczynienia na tej podstawie, a nie na określonej w art. 448 w zw. z art. 23 i 24 k.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia

1 czerwca 2017 r., I CSK 595/16, nie publ.). Kwestii stosowania art. 448 k.c. po wejściu w życie art. 446 § 4 k.c., tj. od dnia 3 sierpnia 2008 r., poświęcone są również rozważania zawarte w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r. (sygn. akt III CZP 2/14, OSNC 2014 r., nr 12, poz. 124). Skarżący nie przedstawił nowych argumentów świadczących o potrzebie kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w odnośnej kwestii.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przesłanka oczywistej zasadności, o której mowa w art. art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., występuje wówczas, gdy kwestionowane orzeczenie może być zakwalifikowane jako bezprawne. Taka ocena musi być przy tym dokonana wprost, bez wnikliwej analizy, czyli ewidentna wadliwość orzeczenia powinna być widoczna od razu, dla każdego przeciętnego prawnika. Potrzeba wyeliminowania z obrotu orzeczeń naruszających elementarne reguły porządku prawnego jest niewątpliwa. Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2013 r., III SK 4/13, nie publ.). Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi. Oczywiste naruszenie prawa powinno być zatem rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji.

Skarżący w obu skargach kasacyjnych powołali się na naruszenie szeregu przepisów zarówno prawa materialnego jak i procesowego. Analiza argumentacji zawartej w uzasadnieniu wniosków o przyjęcie skarg kasacyjnych do rozpoznania nie pozwala jednak na uznanie, że wskazane naruszenia mają charakter kwalifikowany, prowadzący do wydania oczywiście wadliwego orzeczenia w myśl wskazanych wyżej kryteriów. Rozumowanie skarżących opiera się na ich własnej

ocenie rozstrzygnięcia oraz ocenie ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Uszło uwagi skarżących, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania uznając przy tym za zasadne nieobciążanie powoda Ł. W. kosztami postępowania kasacyjnego (art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi Ł. W. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym stanowił art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (Dz.U.2016.1714) w związku z § 4, oraz § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714).

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej udzielonej powódce A. W. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym stanowił art. 22³ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r., poz. 1870) oraz § 4 oraz § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. 2016 r., poz. 1715).